

Høringssvar fra Farsund kommune

Til: Agder fylkeskommune

Dato: [sett inn dato]

Sak: Høring – Helhetlig omstilling og effektivisering av tannhelsetjenesten i Agder

Farsund kommune takker for muligheten til å gi innspill til det viktige arbeidet med fremtidig organisering av den offentlige tannhelsetjenesten i Agder. Vi anerkjenner behovet for modernisering og effektivisering, men uttrykker også sterk bekymring for de foreslåtte endringenes konsekvenser for Farsund kommune som helhet. Dette gjelder både innbyggernes tilgang til tjenester, arbeidslivsbelastninger og kommunens rolle som tjenesteyter og arbeidsgiver.

Farsund kommune er en del av Listerregionen, som består av flere kommuner med tilsvarende demografiske og geografiske forhold. Det er derfor naturlig å vurdere de foreslåtte tiltakene ikke bare isolert for Farsund, men også med blick for hvordan endringene vil påvirke hele Listerområdet, som har lange avstander, variert bosettingsmønster og en aldrende befolkning.

1. Dagens situasjon og nullalternativet

Dagens klinikkstruktur gir god geografisk tilgjengelighet i Farsund og Listerregionen, men har utfordringer knyttet til ressursbruk, fagmiljø og rekruttering. Nullalternativet er imidlertid ikke tilstrekkelig vurdert i beslutningsgrunnlaget. En videreutvikling av dagens struktur med tiltak for økt digitalisering, samhandling og fleksibel drift burde vært utredet grundigere, særlig sett i lys av behovene i distriktene i Farsund og nabokommunene.

2. Ny Tannhelsestrategi 2025–2028

Strategien inneholder mange gode intensjoner, blant annet økt forebygging, samhandling og brukarmedvirkning. Farsund kommune stiller seg positiv til dette, men ser behov for en tydeligere forankring i de lokale helsetjenestene. Det er avgjørende at kommuner i distriktsregioner som Lister får en aktiv rolle i utviklingen og gjennomføringen av strategien. Det må konkretiseres hvordan strategien vil sikre reell tilgjengelighet og forutsigbarhet for innbyggere utenfor de sentrale tettstedene.

3. Forslag til ny tannklinikkstruktur

Vi stiller oss kritiske til forslaget om å redusere antall tannklinikker fra 28 til 10. En slik sentralisering vil medføre redusert nærhet til tjenestene og lengre reisevei for mange brukere, spesielt barn og eldre i Farsund og omkringliggende kommuner.

En viktig konsekvens som ikke er tilstrekkelig vurdert er økte indirekte kostnader for familier og arbeidsgivere. Færre lokale klinikker vil øke behovet for at foreldre må ta permisjon for å

følge barn til tannlege i andre kommuner, noe som vil medføre økte utgifter til velferdspermisjoner. Dette gjelder også Farsund kommune som arbeidsgiver.

Vi etterlyser alternative modeller som kan kombinere sentral kompetanse med lokal tilgjengelighet, som mobile team, faste konsultasjonsdager og interkommunalt samarbeid – tilpasset Farsunds og Listerregionens geografi og befolkningssammensetning.

4. Nye innsatsområder

De anbefalte innsatsområdene er relevante og viktige. Farsund kommune støtter særlig styrket forebygging og samhandling med kommunale tjenester. Vi mener dette arbeidet må få varige strukturer og ressurser, og ikke være avhengig av prosjektmidler. Kommunene må gis en tydelig rolle i utforming og gjennomføring – ikke kun som implementeringsledd.

Vi støtter også forslaget om å utvide åpningstidene til ettermiddag og kveld. Dette er et godt grep for å øke tilgjengeligheten og redusere behovet for fravær fra arbeid og skole. Særlig i distriktene, hvor avstanden til tannklinikkene kan være betydelig, er slike fleksible løsninger avgjørende.

5. DigiDOT og digitalisering

Farsund kommune er positiv til digitalisering og ser stort potensial i DigiDOT-prosjektet. Digital dialog, journalsystem, timebestilling og fjernoppfølging kan øke effektivitet og tilgjengelighet.

Det er viktig at digitalisering brukes som et supplement og ikke erstatning for fysisk tilstedeværelse, og at det sikres digital kompetanse og støtte for pasienter med lav digital erfaring. For distriktene i Farsund og Lister, hvor digital infrastruktur og brukskompetanse varierer, må dette prioriteres særskilt.

Oppsummering

Farsund kommune støtter intensjonen bak en modernisering av tannhelsetjenesten i Agder. Samtidig mener vi at:

- Det må foreligge mer balanserte og fleksible alternativer til klinikknedleggelser.
- Samfunnsøkonomiske konsekvenser av sentralisering må vurderes grundigere, herunder for arbeidsgivere og familier i Farsund og Listerregionen.
- Kommunene må inkluderes mer aktivt som samarbeidspartnere i den videre prosessen.
- Digitalisering og utvidede åpningstider er viktige og riktige tiltak for fremtiden, men må tilpasses lokale forutsetninger.

Vi oversender med dette vårt høringssvar til Agder fylkeskommune innen fristen 1. juli 2025.

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Dagens situasjon i Tannhelsetjenesten i Agder
- Vedlegg 2: Tannhelsestrategi 2025–2028
- Vedlegg 3: Formålstjenlig tannklinikkstruktur på Agder
- Vedlegg 4: Innsatsområder for helhetlig omstilling og effektivisering av Tannhelsetjenesten i Agder
- Vedlegg 5: Konseptvalgunderlag DigiDOT- prosjektet
- Vedlegg 6: Agdertall- Temaside for tannhelsetjenesten som kunnskapsgrunnlag